

ลักษณะทั่วไปของพื้นที่โครงการ

ในบทที่ 2 นี้ จะกล่าวโดยย่อถึงประวัติความเป็นมา สภาพทั่วไปทางกายภาพ ทางภูมิอากาศ สังคมและเศรษฐกิจ การเกษตรกรรมของพื้นที่โครงการ ซึ่งได้สรุปจากรายงานนิคมฯ ปี 2527 และปี 2528 (1) เป็นส่วนใหญ่

2.1 ประวัติความเป็นมาการจัดตั้งนิคมฯ

นิคมสร้างตนเองลำปาว จังหวัดกาฬสินธุ์ จัดตั้งตามโครงการพิเศษเพื่อช่วยเหลือการอพยพราษฎรออกจากพื้นที่บริเวณน้ำท่วม เนื่องจากการสร้างเขื่อนเก็บกักน้ำในลุ่มแม่น้ำลำปาวของกรมชลประทาน ทำให้ราษฎรที่อาศัยทำมาหากินอยู่ในบริเวณอ่างเก็บน้ำได้รับความเดือดร้อนเพราะถูกน้ำท่วมประมาณ 400 ครอบครัว นิคมฯ แห่งนี้จึงได้จัดตั้งขึ้นตามคณะรัฐมนตรี ซึ่งได้มอบหมายให้กรมประชาสัมพันธ์ กระทรวงมหาดไทย เป็นผู้ดำเนินการจัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2508 โดยกำหนดใช้พื้นที่ป่าสงวนหวงห้ามของรัฐบาล ตามพรบ.จัดที่ดินเพื่อการครองชีพ 2485, พรบ.จัดที่ดินเพื่อการครองชีพ (ฉบับที่ 2) 2504 และ พรบ.จัดที่ดินเพื่อการครองชีพ 2511 ในพื้นที่ป่าสงวนภูสิงห์และที่ดินสงวนทำเลเลี้ยงสัตว์ภูสิงห์เนื้อที่ 80,000 ไร่ ต่อมาในปี 2511 ได้ขยายเขตป่านาจาร ดงขวาง ซึ่งเป็นที่ดินผืนใหญ่ต่อเนื่องกัน พื้นที่ประมาณ 38,000 ไร่ รวมพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 118,000 ไร่ อยู่ในเขตท้องที่อำเภอสหัสขันธ์ และอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

วัตถุประสงค์การจัดตั้งนิคมฯ เพื่อจัดสรรที่ดินทำกินให้กับราษฎรที่ต้องอพยพจากบริเวณเขตพื้นที่น้ำท่วม ตามโครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำลำปาว และราษฎรที่ไม่มีที่ทำกินเป็นของตนเองให้เข้าไปตั้งหลักแหล่งประกอบอาชีพในทางการเกษตรกรรมและเพื่อป้องกันการบุกรุกที่ดิน ทำลายป่า ภูเขา ต้นน้ำลำธาร และพวกเขาไร้อาชีพในขณะนั้นด้วย

ในการจัดสรรที่ดินทำกินให้กับราษฎร ทางกรมประชาสัมพันธ์ ได้จัดตั้งหมู่บ้านออกเป็น 2 ประเภท คือ

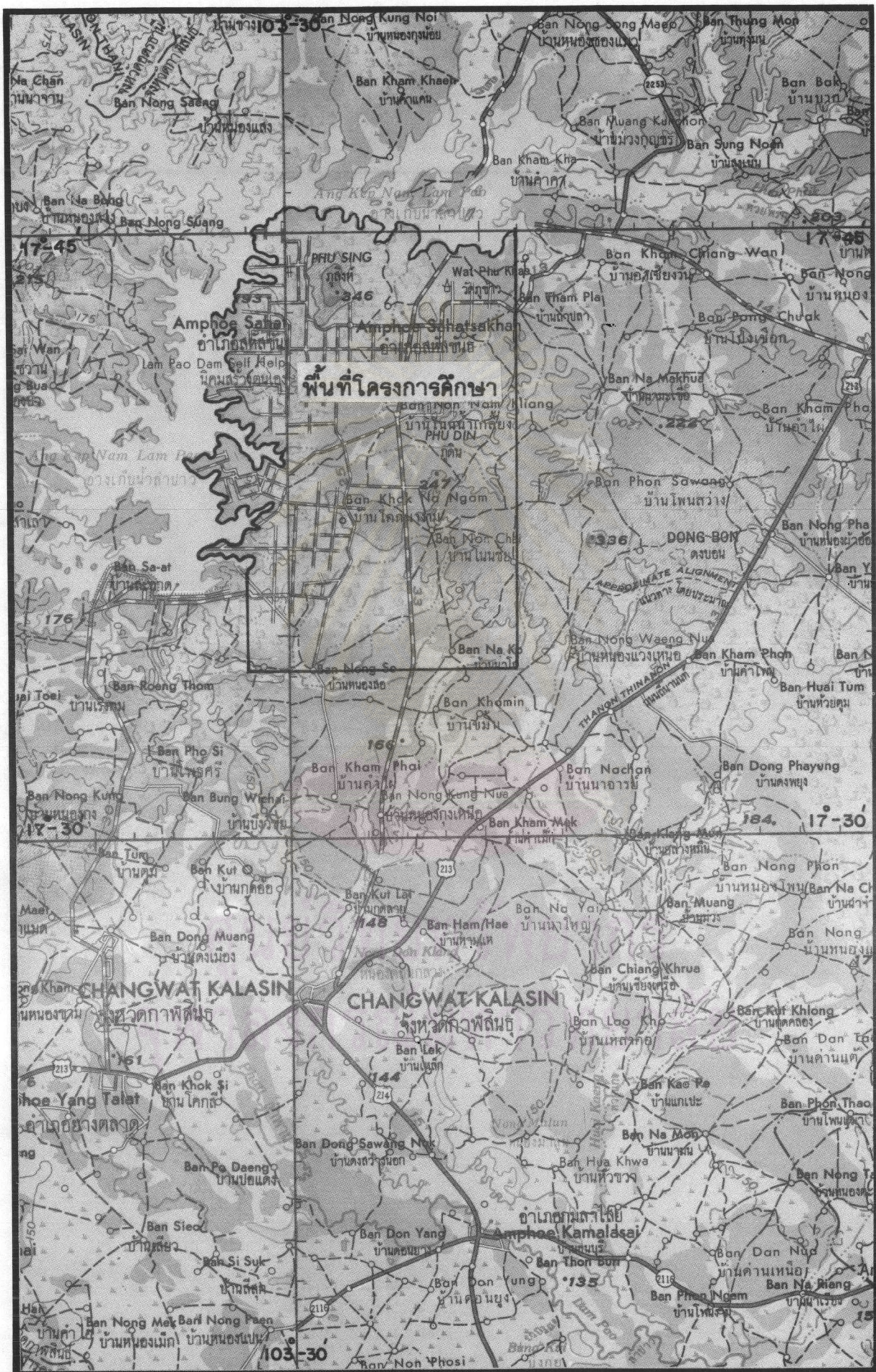
- 1) ประเภทหมู่บ้านแบบรวมอยู่เป็นกลุ่ม หมู่บ้านละ 45-50 ครอบครั้ว โดยจัดแบบ
 อย่างเป็นระเบียบ ซึ่งจัดให้ครอบครัวละ 15 ไร่ แยกออกเป็นที่ดินทำกิน 13 ไร่
 และที่อยู่อาศัย 2 ไร่ เนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 26,130 ไร่ จำนวน 1,742
 ครอบครั้ว
- 2) ประเภทหมู่บ้านเคม ส่วนใหญ่เป็นหมู่บ้านที่ราษฎรเคมเข้าไปบุกรุกที่ดินอยู่ก่อนที่
 กรมประชาสงเคราะห์จะเข้าไปจัดตั้งดำเนินการ โดยจัดสรรให้ตามที่ราษฎรที่ถือ
 ครองอยู่ก่อนแล้ว แต่จัดให้ไม่เกินครอบครัวละ 50 ไร่ ทั้งหมดประมาณ 2,648
 ครอบครั้ว ในเนื้อที่ประมาณ 49,795 ไร่

2.2 ลักษณะทางกายภาพทั่วไป

นิคมสร้างตนเองลำปาว จังหวัดกาฬสินธุ์ ตั้งอยู่บนที่ราบสูงของภาคตะวันออกเฉียง
 เหนือของประเทศไทย อยู่ในเส้นรุ้ง $103^{\circ} 12'$ ถึง $104^{\circ} 13'$ และระหว่างเส้นแวง $16^{\circ} 5'$
 ถึง $17^{\circ} 00'$ อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 687 กม. ตั้งแสดงในรูป 1-2 ห่างจากจังหวัด
 กาฬสินธุ์ไปทางทิศเหนือประมาณ 26 กม. มีพื้นที่ประมาณ 118,000 ไร่ อยู่ระหว่างสองข้างทาง
 ถนนสายกาฬสินธุ์-สหัสขันธ์-สมเด็จ เริ่มจาก กม.ที่ 15 ไปจนถึง กม.ที่ 35 ตั้งแสดงในรูป
 2-1 อยู่ในเขตท้องที่ 2 อำเภอ คือ อำเภอสหัสขันธ์ กับอำเภอเมืองกาฬสินธุ์ มีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ	จดขอบอ่างเก็บน้ำลำปาวบริเวณบ้านนาสีนวล บ้านสิงห์สะอาด และ คางนอย
ทิศใต้	จดบ้านหนองสอ บ้านปลาเค่าใหญ่ และบ้านนาโกในเขตอำเภอเมือง
ทิศตะวันออก	จดบ้านสังเคียน บ้านถ้ำปลา และบ้านห้วยแสง
ทิศตะวันตก	จดบ้านปลาเค่านอย และขอบอ่างเก็บน้ำลำปาว

สภาพพื้นที่โดยทั่วไป มีลักษณะพื้นที่เป็นเนินสูง ๆ ต่ำ ๆ มีที่ราบสลับเป็นตอน ๆ
 คล้ายลูกคลื่น พื้นที่ราบโดยทั่วไปจะลาดลงสู่อ่างเก็บน้ำลำปาวทางด้านทิศเหนือและทิศตะวันตก
 ส่วนที่เป็นที่เนินสูงโดยมีระดับสูงกว่า 300 ม.รทก. จะอยู่ในบริเวณเชิงเขาภูสิงห์ ภูดิน และภูปอ
 ส่วนพื้นที่ต่ำสุดอยู่ในระดับ 170 ม.รทก. ส่วนใหญ่อยู่ในเขตป่าสงวนอยู่ในบริเวณหมู่บ้านโคกนางาม

รูป 2-1 แผนที่แสดงที่ตั้งอ่างเก็บน้ำลำปาวและนิคมสร้างตนเองลำปาว

บ้านโนนสะอาด บ้านนาสมบูรณ์ และบ้านโนนทอง เป็นพื้นที่ราบ 1 ใน 3 ของพื้นที่ทั้งหมด ส่วนใหญ่ทำไร่มันและทำนาตามพื้นที่ลุ่มของสองข้างลำห้วย จากสภาพพื้นที่ดังกล่าวสามารถจำแนกประเภทการใช้น้ำที่คิดได้ดังนี้

- ป่าสงวน 20% ลำห้วย ภูเขา ที่สาธารณะประโยชน์	42,075 ไร่
- ที่ดินจัดสรรที่ราษฎรเคมือครอง	49,795 ไร่
- ที่ดินจัดสรรสมาชิกอพยพน้ำท่วม	26,130 ไร่

จากสภาพภูมิประเทศที่มีการแปรเปลี่ยนตั้งแต่สภาพที่เป็นภูเขาสูงไปจนถึงสภาพที่เป็นลุ่มน้ำ จึงทำให้เป็นพื้นที่ที่มีต้นน้ำลำห้วยหลายสาย โดยเฉพาะทางตอนใต้ของนิคมฯ มีลำห้วยหลายสายที่เป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำลำปาว คือ ลำห้วยโงม ไหลผ่านบ้านเหลาหลวง, ลำห้วยคา ไหลผ่านบ้านโนนหัวเขื่อน โดยไหลลงสู่อ่างเก็บน้ำลำปาว, ลำห้วยแก่งป่าออน ไหลผ่านบ้านโนนชัย บ้านคำปลาฝา บ้านโนนสะอาด โดยไหลลงสู่อ่างเก็บน้ำลำปาว และห้วยอีไทย ไหลผ่านบ้านนาโก บ้านหนองสอง แลวไหลลงสู่อ่างเก็บน้ำลำปาว ส่วนทางตอนเหนือและทางทิศตะวันตก ล้อมรอบไปด้วยอ่างเก็บน้ำลำปาว มีลำห้วยชีเขย ต้นกำเนิดจากเขาภูสิงห์โดยไหลผ่านบ้านโนนสมบูรณ์ และไหลลงสู่อ่างเก็บน้ำลำปาว ส่วนห้วยยางอึ้ง ห้วยบง ต้นกำเนิดจากเขาภูเบ็ง ไหลผ่านบ้านสิงห์สะอาด บ้านนาสีนวล บ้านนาสมบูรณ์ แลวไหลลงสู่อ่างเก็บน้ำลำปาว ส่วนทางตอนกลางของนิคมฯ มีลำห้วยบงน้อย ต้นกำเนิดจากเขาภูกลุ่มขาว ไหลผ่านบ้านโนนน้ำเกลี้ยง บ้านห้วยเสือเตน บ้านปากลุย บ้านโคกนางาม แลวไหลลงสู่อ่างเก็บน้ำลำปาว

การคมนาคมของนิคมสร้างตนเองลำปาว จังหวัดกาฬสินธุ์มีเส้นทางคมนาคม โดยทางบก เข้าได้ 3 ทาง คือ

- ทางหลวงจังหวัด จาก จ.กาฬสินธุ์-อ.สหัสขันธ์ ระยะทาง 26 กม.
- ทางหลวงจังหวัด จาก อ.สมเด็จ-อ.สหัสขันธ์ ระยะทาง 41 กม.
- ทางหลวงจังหวัด จาก เขื่อนลำปาว-อ.สหัสขันธ์ ระยะทาง 30 กม.

ส่วนเส้นทางคมนาคมภายในนิคมฯ เชื่อมระหว่างหมู่บ้านกับตำบล มีอยู่กระจายทั่วไปเป็นถนนพูนดินประมาณ 200 กม. ถนนลูกรังประมาณ 220 กม.

2.3 สภาพทางภูมิอากาศ

ลักษณะทางภูมิอากาศโดยทั่วไปของพื้นที่โครงการอยู่ในที่ราบสูง มีบางส่วนเป็นภูเขาและป่า โดยเฉพาะทางตอนกลางด้านทิศเหนือมีเทือกเขา ภูเขา ภูเขาว ภูเขาคิน ภูเขาสิ่งห์ ทางด้านทิศใต้และทิศตะวันออกเป็นป่า และทางด้านทิศตะวันตกไปจดทิศเหนือล้อมรอบไปด้วยอ่างเก็บน้ำลำปาว จึงทำให้อากาศไม่ร้อนอบอ้าวเท่าใดนัก และในฤดูหนาวก็ไม่ถึงกับหนาวจัด เนื่องจากอยู่ภายใต้อิทธิพลของมรสุมซึ่งพัดประจำตามฤดูกาลมี 2 ชนิด โดยพัดจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือในฤดูหนาวเรียกว่า ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ จากอิทธิพลของลมนี้ ทำให้พื้นที่โครงการประสบกับภาวะอากาศหนาวเย็นและแห้งแล้ง และลมมรสุมอีกชนิดหนึ่งคือ ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดจากทิศตะวันออกเฉียงใต้หรือทิศใต้ ส่วนใหญ่พัดในฤดูฝน ทำให้อากาศชุ่มชื้นและมีฝนตกทั่วไป จากลักษณะภูมิอากาศดังกล่าวพิจารณาแบ่งออกได้เป็น 3 ฤดู ดังนี้

- 1) ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ระยะเวลาเป็นช่วงว่างของฤดูมรสุม จะมีลมจากทิศใต้และทิศตะวันออกเฉียงใต้พัดปกคลุม ทำให้อากาศร้อนอบอ้าวทั่วไป เดือนที่มีอากาศร้อนที่สุดคือเดือนเมษายน
- 2) ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคม ถึงกลางเดือนตุลาคม เป็นฤดูลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดจากมหาสมุทรอินเดีย เป็นลมร้อนชื้นจึงทำให้มีฝนตกชุกทั่วไป และมีอากาศชุ่มชื้น เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดคือเดือนกันยายน
- 3) ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นฤดูลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่าน ทำให้อากาศหนาวเย็นทั่วไป โดยมีอากาศหนาวจัดอยู่ระหว่างเดือนธันวาคมถึงเดือนมกราคม

ลักษณะอากาศของภูมิภาคนี้กรมสร้างตนเองลำปาว จ.กาฬสินธุ์ สามารถสรุปจากข้อมูลของกรมอุตุนิยมวิทยา (2) และข้อมูลจากสถานีตรวจอากาศที่หน่วยงานเขื่อนลำปาวของกรมชลประทาน (สถานี 11191) ดังแสดงในตาราง 2-1 และสรุปได้ดังนี้

ตาราง 2-1 ลักษณะอากาศของภูมิภาคนิคมสร้างตนเองลำปาง จ. กาฬสินธุ์

	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec	Jan	Feb	Mar	Year
Temperature(C)													
Mean	29.6	28.8	28.0	27.6	27.1	27.5	27.7	25.0	22.9	22.3	25.2	28.0	26.70
Mean Max.	33.5	31.2	29.7	30.1	28.8	30.1	29.1	28.2	25.2	24.9	28.0	30.6	29.12
Mean Min.	27.0	26.4	26.8	26.1	25.2	25.1	24.5	22.6	19.6	19.4	21.2	25.5	24.12
Relative Humidity(%)													
Mean	84.0	91.0	91.0	85.0	88.0	90.0	85.0	81.0	80.0	83.0	82.0	81.0	85.42
Mean Max.	94.0	98.0	99.0	98.0	99.0	99.0	98.0	92.0	87.0	95.0	96.0	92.0	95.58
Mean Min.	70.0	82.0	80.0	72.0	76.0	80.0	74.0	68.0	70.0	70.0	63.0	68.0	72.75
Evaporation (mm)													
Mean	195.4	187.3	154.7	149.4	132.9	133.1	149.9	141.6	131.9	132.1	133.9	180.9	1,823.3
Max.	243.7	249.4	222.0	171.9	156.9	170.9	180.4	168.5	153.9	151.7	165.1	208.7	
Min.	157.1	147.0	116.9	117.6	103.1	101.4	124.3	108.6	110.7	123.0	120.1	152.6	
Rainfall (mm)													
Mean	77.1	178.3	209.5	245.2	242.2	274.6	67.9	8.2	3.8	3.7	11.5	29.0	1,351.0
Max.	143.0	415.0	557.1	420.8	434.5	545.1	252.0	40.5	50.5	23.4	30.8	97.3	
Min.	5.7	13.2	15.5	18.1	17.9	20.3	5	0	0	0	0	0	

Remarks : 1. Temperature 1966 - 1985 (2509 - 2528)
 2. Relative Humidity 1973 - 1985 (2516 - 2528)
 3. Evaporation 1964 - 1984 (2507 - 2527)
 4. Rainfall 1963 - 1984 (2506 - 2527)

012672

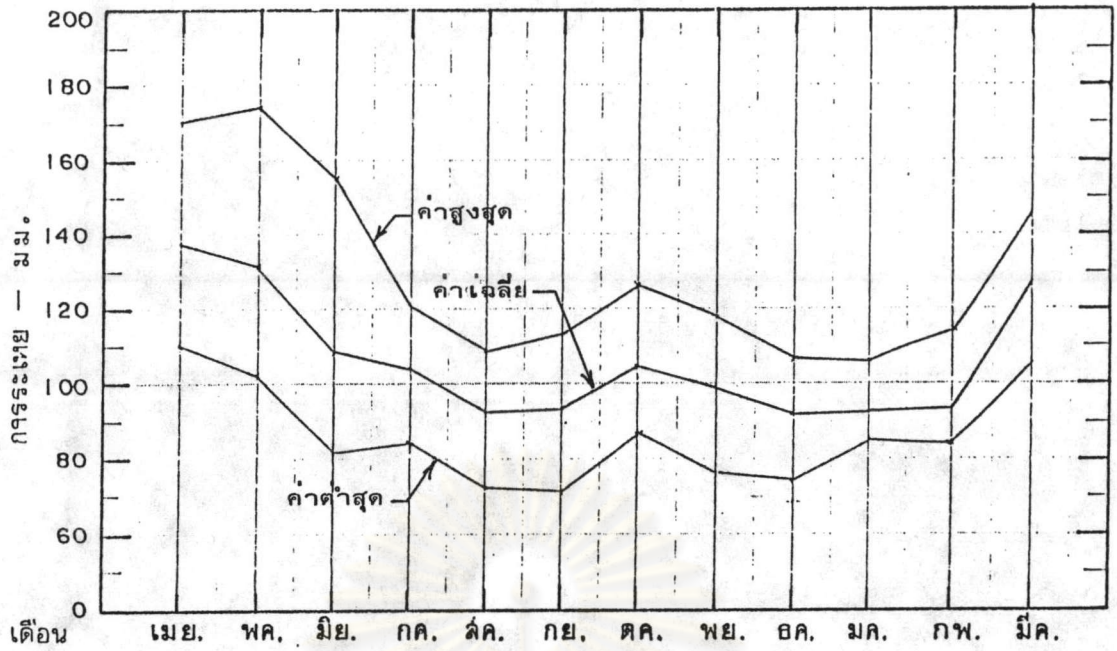

2.3.1 ฝืน

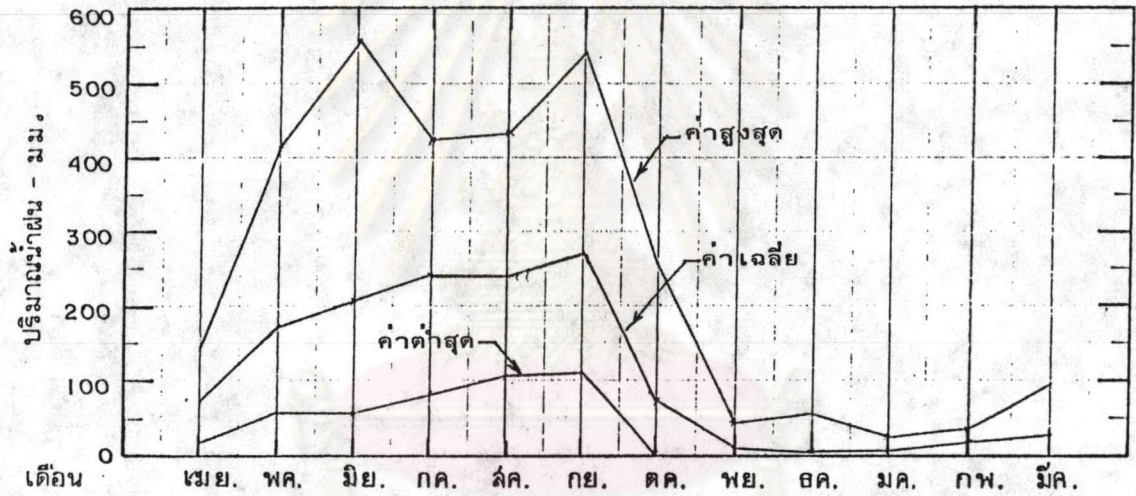
ฝืนที่ตกในจังหวัดกาฬสินธุ์ ส่วนใหญ่เป็นฝืนเนื่องจากพายุดีเปรสชัน ซึ่งเคลื่อนตัวจากทะเลจีนใต้ผ่านประเทศเวียดนามและลาวเข้าสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ถ้าปีใดพายุดีเปรสชันเข้าถึงภาคตะวันออกเฉียงเหนือน้อย ในปีนั้นจังหวัดกาฬสินธุ์จะมีความแห้งแล้งและมีปริมาณฝืนน้อย แต่โดยปกติพายุดีเปรสชันจะเคลื่อนฝืนเข้ามาในบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือประมาณ 3-4 ลูกทุกปี ซึ่งทำให้มีปริมาณฝืนตกพอประมาณและอยู่ในเกณฑ์ดี ส่วนในฤดูฝืนซึ่งลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดพาเอาฝืนมากในประเศไทยนั้น ปริมาณฝืนของจังหวัดกาฬสินธุ์อยู่ในเกณฑ์น้อย เพราะภาคตะวันออกเฉียงเหนือถูกล้อมรอบไปด้วยเทือกเขาเพชรบูรณ์และเทือกเขาคงพญาเย็นที่อยู่ทางตะวันตก และเทือกเขาสันทาแพ่งและเทือกเขาพนมมจรงักอยู่ทางใต้ ซึ่งกีดขวางมิให้ลมตะวันตกเฉียงใต้พัดเข้าถึงโดยสะดวก กลุ่มฝืนส่วนใหญ่จึงไปตกทางด้านตะวันตกและด้านใต้ภูเขา เมื่อลมมรสุมฝืนเทือกเขาเหล่านี้เข้ามาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ลดปริมาณไอน้ำในอากาศมาก จึงทำให้มีฝืนตกน้อย ฝืนเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 1353.7 มม. และมีฝืนตกเฉลี่ยประมาณ 105 วัน เดือนที่มีฝืนตกมากที่สุดคือเดือนกันยายน มีฝืนเฉลี่ย 270.1 มม. ฝืนตกประมาณ 18 วัน ฝืนสูงสุดใน 24 ชั่วโมง เคยตรวจได้ 176.8 มม. เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2513 รูป 2-2 แสดงสรุปสถิติปริมาณน้ำฝืนเฉลี่ยรายเดือนในรอบปี

2.3.2 อุณหภูมิ

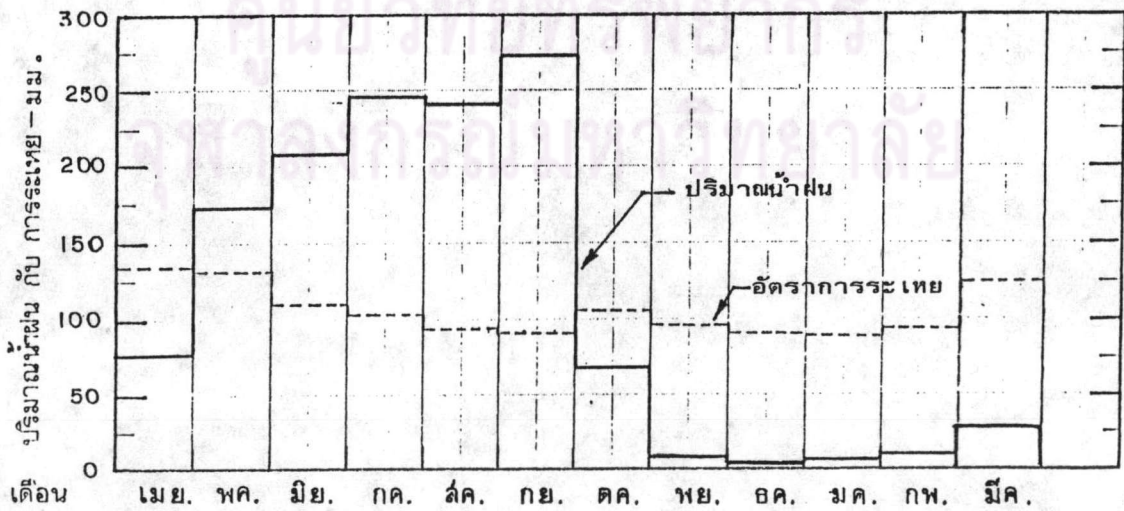
เนื่องจากนิคมสร้างตนเองลำปาวเป็นพื้นที่ราบสูงมีบางส่วนเป็นภูเขาและป่า ในฤดูร้อนอากาศจึงไม่ร้อนอบอ้าวเท่าใดนัก โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 26.7 °ซ อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 29 °ซ และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 24.12 °ซ เดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวมากที่สุดคือ เดือนเมษายน มีอุณหภูมิที่สูงที่สุด 41.5 °ซ เมื่อวันที่ 24, 25 เมษายน 2501 ส่วนในฤดูหนาวอากาศจะหนาวเย็นมากในช่วงเดือนธันวาคมถึงกุมภาพันธ์ เดือนที่มีอากาศหนาวมากที่สุดวัดได้ในเดือนมกราคม 2506 อุณหภูมิต่ำสุด 6.3 °ซ รูป 2-3 (ก) แสดงสรุปสถิติข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยรายเดือน

(ก) อัตราการระเหยรายเดือน

(ข) ปริมาณน้ำฝนรายเดือน

(ค) การเปรียบเทียบปริมาณน้ำฝนและอัตราการระเหยรายเดือน

รูป 2-2 สถิติอัตราการระเหยและปริมาณน้ำฝนรายเดือน

2.3.3 ความชื้นสัมพัทธ์

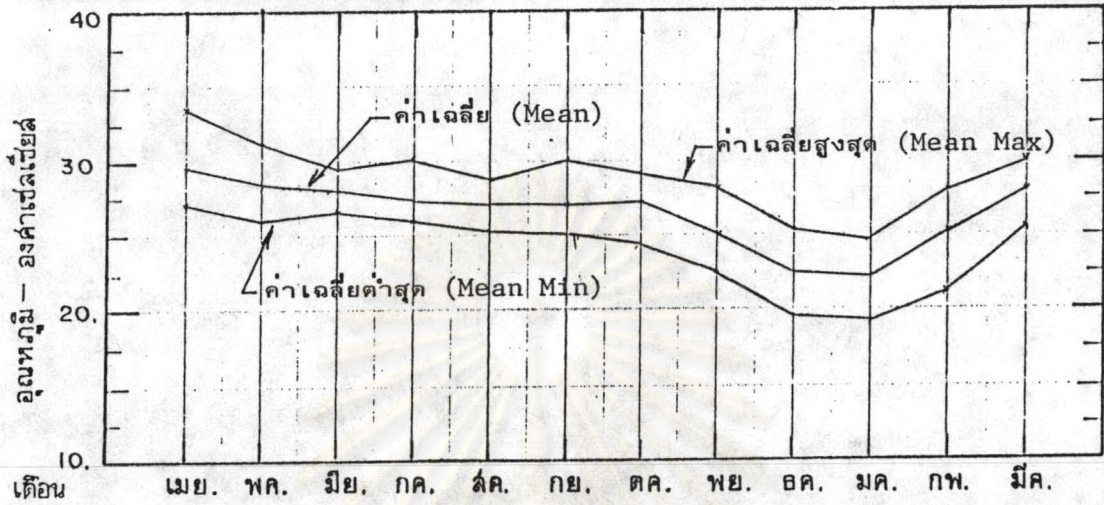
จากอิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ พัดปกคลุมในช่วงฤดูหนาว ในพื้นที่บริเวณนิคมสร้างตนเองลำปาวจะมีอากาศแห้งแล้งและหนาวเย็น ตอนรุ่งเช้าอากาศจะชุ่มชื้นและมีความชื้นสัมพัทธ์ค่อนข้างสูง แต่จะลดลงตัวอย่างรวดเร็วในตอนบ่ายถึงเย็น ในช่วงฤดูร้อนอากาศจะแห้งแล้งและร้อนอบอ้าว ความชื้นสัมพัทธ์จะต่ำกว่าในฤดูหนาว และจะสูงขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อเริ่มเข้าฤดูฝน จะมีลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้พัดผ่าน ลมนี้จะพัดจากทะเลพัดเอาไอน้ำและความชุ่มชื้นมาสู่พื้นที่นิคมฯ ทำให้ความชื้นสัมพัทธ์สูงขึ้นเป็นลำดับตลอดฤดูฝน รูป 2-3 (ข) แสดงสรุปสถิติความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยรายเดือน โดยมีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยตลอดปีประมาณ 72% ความชื้นสัมพัทธ์สูงสุดเฉลี่ย 89% ต่ำสุดเฉลี่ย 54% ความชื้นสัมพัทธ์ต่ำสุดที่เคยตรวจได้ 13% ในเดือนกุมภาพันธ์

2.3.4 ลม

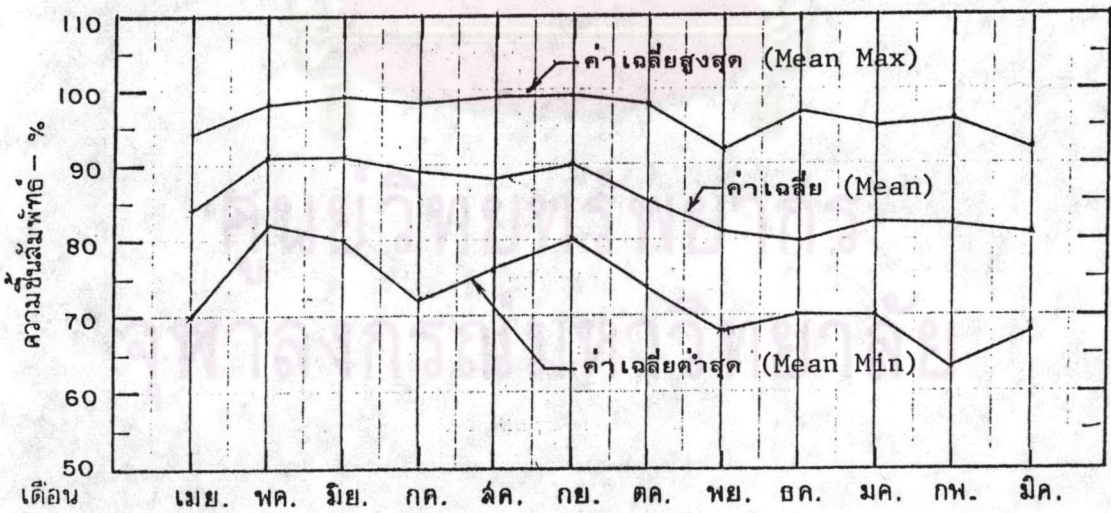
ระบบการพัดเวียนของลมในบริเวณนิคมสร้างตนเองลำปาวมีความชัดเจนคือในช่วงเดือนตุลาคมถึงมีนาคม จะเป็นลมทิศตะวันออกเฉียง ความเร็วลมเฉลี่ย 6-9 กม./ชม. ระหว่างเดือนเมษายนถึงเดือนกันยายน จะเป็นลมทิศใต้และทิศตะวันตกเฉียงใต้ ความเร็วลมเฉลี่ย 6-9 กม./ชม. กำลังลมสูงสุดที่เคยตรวจได้ในฤดูต่าง ๆ มีดังนี้ ฤดูหนาว เคยตรวจลมสูงสุดได้ 50 กม./ชม. เป็นลมทิศตะวันออกเฉียงในเดือนพฤศจิกายนและธันวาคม ส่วนในฤดูร้อนเคยตรวจพบสูงสุดได้ 87 กม./ชม. เป็นลมทิศเหนือในเดือนเมษายน ส่วนในฤดูฝนเคยตรวจพบสูงสุดได้ 67 กม./ชม. เป็นลมทิศใต้ในเดือนพฤษภาคม และทิศตะวันออกเฉียงเหนือในเดือนสิงหาคม

2.3.5 พายุไต้ฝุ่น

พายุไต้ฝุ่นที่ผ่านเข้ามาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนมากเป็นพายุไต้ฝุ่นซึ่งไม่มีกำลังและความรุนแรงมากนัก นอกจากทำให้มีฝนตกหนักและมีลมกระโชกแรงเป็นบางครั้งกับทำให้มีน้ำท่วมบางแห่ง พายุไต้ฝุ่นที่เคยเคลื่อนผ่านเข้ามาในนิคมสร้างตนเองลำปาว เป็นพายุที่มีต้นกำเนิดจากทะเลจีนใต้เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเคลื่อนตัวผ่านเข้ามาเมื่อวันที่ 21 กันยายน 2521 และพายุไต้ฝุ่น ซึ่งอ่อนกำลังจากพายุไซรอน "โซป" เมื่อวันที่ 7 กันยายน 2525

ก) อุณหภูมิรายเดือน

ข) ความชื้นสัมพัทธ์รายเดือน

รูป 2-3 สถิติอุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยรายเดือน

2.4 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ

เนื่องจากสภาพบริเวณอาณาเขตของนิคมสร้างตนเองลำปาว เป็นเนินสูง ๆ ต่ำ ๆ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติมาก่อน จึงมีลักษณะเป็นป่าโปร่งไม่เบญจพรรณ พื้นที่บางส่วนได้ถูกราษฎรบุกรุกเข้าอาศัยทำไร่กันอยู่อย่างกระจัดกระจายไม่เป็นระเบียบ ตามความสามารถที่ทำได้ของราษฎรเหล่านั้น ต่อมาในปี 2508 ทางกรมประชาสัมพันธ์ได้รับมอบหมายจากคณะรัฐมนตรีให้เข้าไปดำเนินการจัดสรรที่ดินให้กับราษฎรที่ถูกลำท่วม ทางกรมประชาสัมพันธ์จึงได้จัดสรรแบ่งที่ดินให้กับราษฎรเหล่านั้นออกเป็น 2 แบบ คือจัดให้ราษฎรที่อพยพจากน้ำท่วมให้อยู่กันแบบรวมกลุ่มแบ่งเป็นแปลง ๆ ละ (หมู่บ้าน) 45-50 ไร่เศษ แบ่งไปตามแนวสองข้างถนน รวมเนื้อที่จัดสรรแบบนี้ประมาณ 26,130 ไร่ ส่วนอีกแบบหนึ่งคือแบบหมู่บ้านเดิม จึงทำให้ราษฎรมีปัญหาในเรื่องกรรมสิทธิ์ที่ดินที่กินกิน กรมประชาสัมพันธ์ได้จัดทำโครงการเร่งรัดจัดที่ดินทำกินเพื่อให้ราษฎรได้มีสิทธิ์ถือครองที่ดินได้ครบถ้วนละไม่เกิน 50 ไร่ ในพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 49,795 ไร่

จากสภาพพื้นที่ดังกล่าว ทำให้ราษฎรในนิคมฯ แห่งนี้ประกอบอาชีพทางการเกษตรกรรมพืชไร่เป็นส่วนใหญ่ โดยปลูกมันสำปะหลังเป็นหลัก รองลงไปคือแกฮาว ถั่วต่าง ๆ อ้อย ยาสูบ ผักสวนครัว และผลไม้ยืนต้น ส่วนการเลี้ยงสัตว์ยังเลี้ยงไม่เป็นล่ำเป็นสันนัก ส่วนมากเลี้ยงไว้ใช้งานและเป็นอาหารประจำวัน และมีการปลูกหมอนเลี้ยงไหม ตามโครงการส่งเสริมอาชีพ นอกจากนี้ยังใช้เวลาว่างประกอบอาชีพอื่น ๆ ได้แก่ ตัดไม้เผาถ่าน รับจ้าง และค้าขาย พอจะสรุปได้ดังตาราง 2-2 (3)

ปัจจุบันนิคมฯ ได้มีการรวมกลุ่มเกษตรกรและมีสหกรณ์การเกษตร 1 แห่ง มีสมาชิกเข้าร่วม 430 คน และมีทรัพย์สินหมุนเวียนมูลค่า 2,000,000 บาท ให้สมาชิกกู้ 429 ราย กำหนดส่งเงินคืน ระยะเวลา 12 เดือน ดอกเบี้ยร้อยละ 14 ต่อปี มีกำไรให้เงินปันผลกับสมาชิกเป็นเงิน 35,965 บาท

ในด้านการปกครองและประชากร นิคมสร้างตนเองลำปาว จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ดำเนินการบรรจุสมาชิกนิคมฯ ทั้งที่เป็นราษฎรอพยพจากเขตพื้นที่น้ำท่วม และราษฎรที่ถือครองที่ดินเดิมในบริเวณนิคมเข้าอยู่ประจำทำกินในรูปแบบหมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 61 หมู่บ้านในเขตพื้นที่ 8 ตำบล 2 อำเภอ (ดังแสดงในตาราง 2-3 และ 2-4) มีสมาชิกจำนวน 6,362 ครอบครัว 41,852 คน

ดังแสดงในตาราง 2-4 เป็นหญิง 24,300 คน เป็นชาย 17,552 คน เฉลี่ยประชากรจำนวน
 7 คนต่อครอบครัว ตามสภาพการปกครองของนิคม ได้จัดให้มีหัวหน้าเขต (ผู้ใหญ่บ้าน) หมู่บ้านละ
 1 คน ผู้ช่วยหัวหน้าเขต 1 คน เป็นผู้ช่วยเหลือในการปกครองและเป็นผู้ประสานงานภายใน
 นิคมฯ เป็นตัวแทนของสมาชิกนิคมภายในหมู่บ้านนั้น ๆ เพื่อติดต่อกับนิคมฯ รวมทั้งรับนโยบายคำสั่ง
 ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ จากนิคมฯ กรมประชาสงเคราะห์ จังหวัด อ่างเภอ ไปชี้แจงให้กับสมาชิก
 นิคมในหมู่บ้านที่ตนเองปกครองดูแล ทั้งนี้ นิคมได้จัดให้มีการประชุมหัวหน้าเขต ผู้ช่วยหัวหน้าเขต
 และคณะกรรมการส่งเสริมเขตเป็นประจำทุกเดือนเพื่อพิจารณาแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วง
 ไปด้วยดีต่อไป สำหรับการเลือกตั้งหัวหน้าเขตและผู้ช่วยหัวหน้าเขตนั้น สมาชิกนิคมเป็นผู้เลือกตั้ง
 ขึ้นเองโดยความเห็นชอบของสมาชิกนิคมในหมู่บ้านนั้น ๆ ซึ่งได้รับการเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
 คราวละ 3 ปี

การศึกษา ภาษา และศาสนา ภายในนิคมสร้างตนเองลำปาว มีโรงเรียนที่ให้การ
 ศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาอยู่ 24 โรงเรียน มีนักเรียน 4,617 คน มีครู 246 คน และมี
 ระดับชั้นมัธยมศึกษาอยู่ 1 โรงเรียน มีนักเรียน 1,093 คน มีครู 50 คน ส่วนภาษาพูดส่วนใหญ่
 ใช้ภาษาท้องถิ่นและภาษากลาง เนื่องจากนิคมฯ ตั้งอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศ
 ไทย ราษฎรส่วนใหญ่จึงใช้ภาษาท้องถิ่น คือ ภาษาอีสานและนับถือศาสนาพุทธ ดังนั้นขนบธรรมเนียม
 ประเพณีต่าง ๆ จึงเป็นไปทางศาสนาพุทธ จะแตกต่างกันอยู่บ้างก็เป็นเพียงส่วนน้อย อัน
 เนื่องมาจากราษฎรบางส่วนย้ายถิ่นฐานจากภาคอื่นเท่านั้น มีวัดทั้งหมด 19 วัด มีพระ 68 รูป
 สามเณร 85 รูป มีสำนักสงฆ์ 20 แห่ง พระ 42 รูป สามเณร 53 รูป

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 2-2 สรุปการประกอบอาชีพของสมาชิกนิคมสร้างตนเอง ลำปาง (ปี 2528)

ประเภทอาชีพ	พื้นที่ เพาะปลูกไร่	จำนวน ครอบครัว	มูลค่า บาท/ครอบครัว	มูลค่าผลผลิต (บาท/ปี)
1. ปลูกพืชไร่	56,969	4,390	14,552.-	63,886,625.-
2. ปลูกพืชยืนต้น	3,600	1,350	2,293.-	3,096,068.-
3. เลี้ยงสัตว์	1,200	2,250	8,250.-	18,563,380.-
4. รับจ้าง		1,500	1,994.-	2,991,210.-
5. ตัดไม้และเผาถ่าน		210	200.-	42,120.-
6. อื่น ๆ		2,300	987.-	2,270,575.-

ที่มา : กรมประชาสงเคราะห์ [1]

ตาราง 2-3 แสดงการแบ่งเขตการปกครองอำเภอสหพันธ์ในพื้นดินนิคมฯ

อำเภอ	ตำบล					หมายเหตุ
	ดกบ	อุสิงห์	โนนน้ำเกลี้ยง	สหพันธ์	โนนบุรี	
สหพันธ์	เสริมชัยศรี ตากคงแก่ง คำเชียงอิน ศรีสมบูรณ์ คำแคน คำปทุม แจ้งนคา	โนนสมบูรณ์ โนนดุกบ คอนอู่ ดงน้อย หัวฝาย ท่าศรี คำชมภู โนนปลาดาว	โนนน้ำเกลี้ยง หัวเสือเค็ม โคกไม้งาม โนนป่าจิว โคกสง่า โคกศาลาทอง โนนทอง ปากกล้วย	คำดือชา นาตุ นาหินวาล สิงห์สะอาด โสกทราย นาสมบูรณ์	บึงหญ้า โนนสาวทึ่ วังมะหลับ น่านแก้ว โนนวิเศษ คุ้มวัดเหนือ อัญญาศิริ	โนนบุรีใหญ่ 1,2,3,4,5, ตำบลโนนบุรี อยู่ในเขต สุขาภิบาล อำเภอสหพันธ์

ที่มา : ส่วนการปกครอง จ.กาฬสินธุ์

ตาราง 2-4 แสดงการแบ่งเขตการปกครองอำเภอเมืองในพื้นที่นิคมฯ

อำเภอ	ตำบล			หมายเหตุ
	ลำปาว	ภูหิน	ภูปลอ	
เมือง	สว่าง ค่ายลูกเสือ สัมภพนา คำใหญ่ โนนหัวเขื่อน คำคอกไม้ พักขุยใจ แหล่งหลวง นาขาม โคกนางาม เหล่าหลวงใต้	โนนสะอาด โนนอุดม มิตรสัมพันธ์ โนนอุดม	คำปลาคา โนนชัย นาโก	

ที่มา : ส่วนการปกครอง จ.กาฬสินธุ์

ตาราง 2-5 แสดงจำนวนประชากรตำบลในพื้นที่นิคมฯ

ตำบล	2525		2526		2527		2528		2529		หมายเหตุ
	คน	ครอบครัว	คน	ครอบครัว	คน	ครอบครัว	คน	ครอบครัว	คน	ครอบครัว	
สหสัมพันธ์	6713	1031	4540	705	4834	721	4804	730	4744	736	
โนนบุรี	4828	834	5048	881	4994	865	4933	724	4914	782	
นิคม	2670	802	2725	817	2701	824	2714	831	2738	848	
ภูสิงห์	1868	324	1987	347	1992	358	1988	390	2080	370	
โนนน้ำแก้ง	-	-	2384	387	2436	378	2484	383	2535	392	
ภูปลอ	9283	1192	9378	1378	9823	1415	10128	1478	10320	1481	
ลำปาว	13474	1812	13579	1872	14203	1893	9892	1029	9873	1032	
ภูหิน	-	-	-	-	-	-	4885	897	4870	888	ตำบลภูหินแยกออกจากตำบลลำปาว เมื่อปี 2528
รวม	38885	5585	38817	5985	40885	6088	41399	6232	41852	6282	

ที่มา : ส่วนการปกครอง จ.กาฬสินธุ์